

Kartoitusanalyysi, yleinen kysely

Suomen kielen hallintoalue, Ludvikan kunta

Ludvikan kunta kuuluu suomen kielen hallintoalueeseen 1. helmikuuta 2015 lähtien. Se tarkoittaa, että kunnan suomenkielisellä väestöllä on oikeus käyttää suomen kieltä sekä suullisesti että kirjallisesti yhteydenpidossa kunnan eri tahojen kanssa. Väestöllä on myös oikeus toivoessaan saada vanhustenhuoltoa sekä esikoulutoimintaa kokonaan tai osittain suomen kielellä.

Ludvikan kunta järjesti kartoituskyselyn kesällä 2015 selvittääkseen, mitä toiveita ja tarpeita kunnan ruotsinsuomalaisella väestöllä on. Kysely oli saatavilla kunnan kotisivulla ja paperiversiona. Paperilomakkeita jaettiin kunnan suomalaisyhdistyksille ja niitä oli saatavilla myös kunnan kirjastoissa, kaupungintalon vastaanotossa, Marnäslidenin hallintotalossa sekä Hammarbackenin kesäkahvilassa.

Vastausaika oli 1.6.–30.9.2015. Yleiseen kyselyyn saatiin yhteensä 50 vastausta. Vastaukset käsiteltiin nimettömästi. Kysymyksissä, joissa tulokset esitetään prosenteissa, on tulos laskettu kysymyskohtaisen vastaajamäärän mukaan.

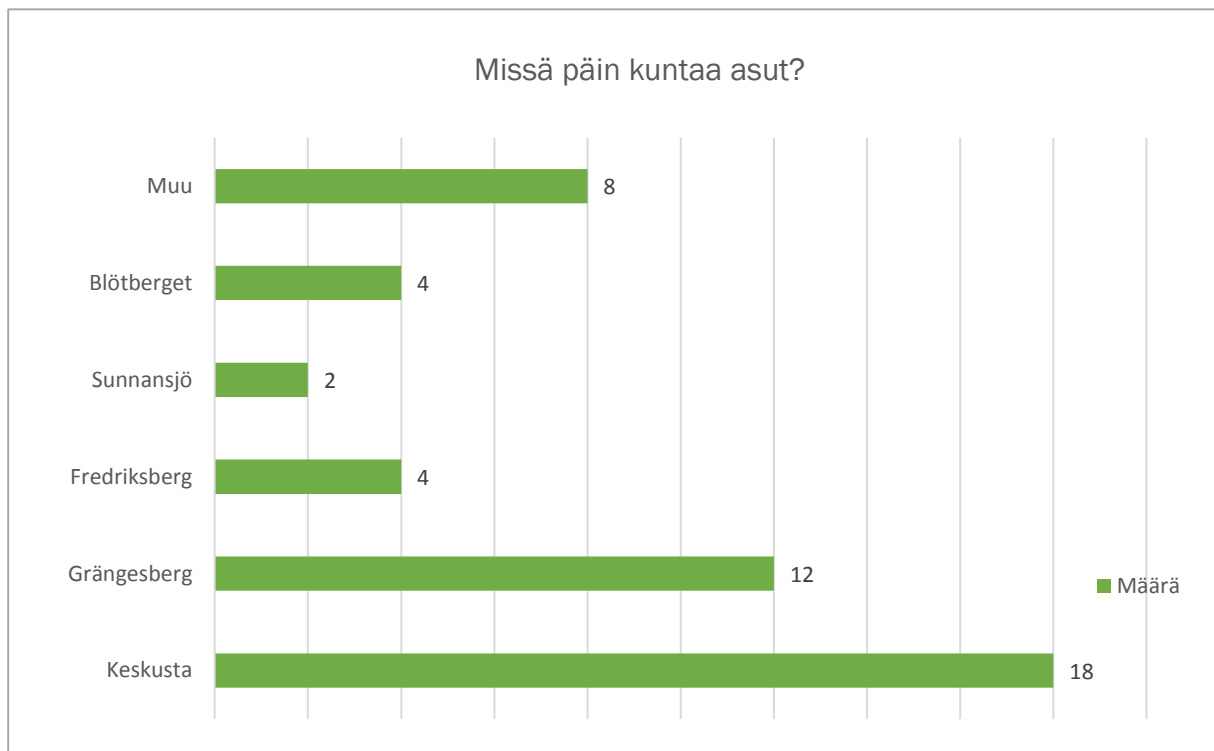
Tavoitteena on, että kartoituskyselyiden tuloksia voidaan käyttää suomen kielen hallintoalueen kehitystyössä Ludvikan kunnassa.

Taustatietoa

Useimmat kyselyyn vastanneista kuuluvat ikäryhmään 65–74 vuotta (45 %). Toiseksi suurin ryhmä on 75–84 vuotta (21 %) ja kolmanneksi suurin 85–94 vuotta (16 %). Yhteensä näiden kolmen ryhmän osuus on jopa 82 %. 6 % vastanneista kuului ikäryhmään 0–34 vuotta, 6 % ryhmään 35–54 vuotta ja 6 % ryhmään 55–64 vuotta.

Pääosa vastanneista on naisia (63 % naisia, 37 % miehiä).

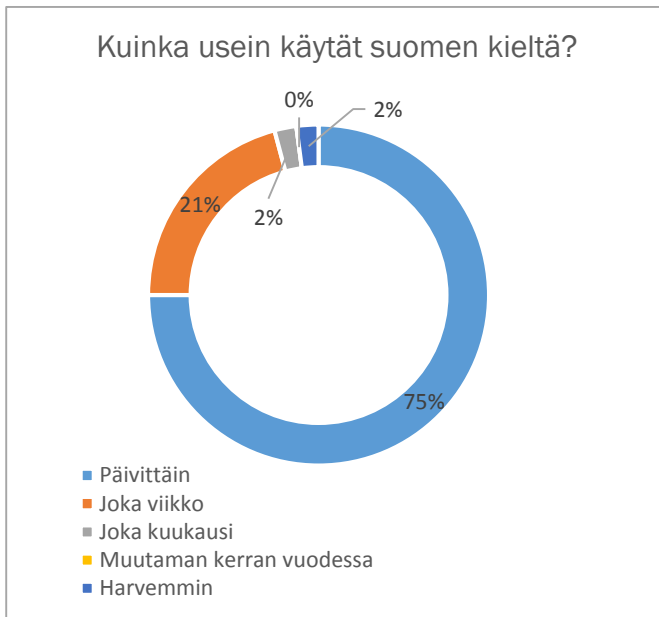
Useimmat vastanneista asuvat Ludvikan keskustassa ja sen ympäristössä (18 vastaajaa). Toinen verrattain suuri ryhmä asuu Grängesbergissä (12 vastaajaa).

Useimmat kyselyyn vastanneista ovat syntyneet Suomessa. Vain 8 % vastanneista on syntynyt Ruotsissa. Tähän voi olla syynä se, että kyselyyn on usein vastattu yhtä aikaa suomenkielistä vanhustenhuoltoa koskevan kyselyn kanssa, ja siihen kyselyyn ovat vastanneet ainoastaan ensimmäisen sukupolven ruotsinsuomalaiset.

Vaikka useimmat kyselyyn vastanneista ovat syntyneet Suomessa, pääosalla heistä on Ruotsin kansalaisuus ja vain 18 % vastanneista on Suomen kansalaisia. 10 %:lla vastanneista on kaksoiskansalaisuus.

88 % vastanneista puhuu äidinkielenään suomea ja loppujen 12 %:n äidinkieli on ruotsi. Näiden 12 %:n joukossa voi olla sekä suomenruotsalaisia että toisen sukupolven ruotsinsuomalaisia. Vaikka joidenkin kyselyyn vastanneiden äidinkieli on ruotsi, useimmat heistä käyttävät myös suomea jossakin määrin. Vain 6 % vastanneista kertoi, etteivät he puhu lainkaan suomea.

Jos vastasit "kyllä", kuinka usein käytät suomen kieltä?

75 % suomea puhuvista käyttää suomea päivittäin. 21 % puhuu suomea joka viikko, ja loput 4 % kerran kuussa tai harvemmin. Tämä osoittaa, että suomi on Ludvikassa elävä kieli.

Kun kysyimme ”Missä yhteyksissä käytät suomen kieltä?”, useimmat (50 vastaajasta jopa 43) vastasivat käyttävänsä kieltä sukulaisten, ystävien ja tuttavien kanssa. Monet (35 kpl) puhuvat suomea myös kotona, joko kumppaninsa tai lasten kanssa. Lähes puolet vastaajista (22 kpl) kertoivat käyttävänsä suomea myös yhdistystoiminnassa.

Kyselyjä jaettiin paljon paikallisten suomalaisyhdistysten kautta, mikä voi osaltaan selittää verrattain korkeaa lukemaa,

sillä läheskään kaikki ruotsinsuomalaiset eivät osallistu aktiivisesti suomalaisyhdistysten toimintaan. Monille yhdistykset ovat kuitenkin juuri se paikka, joissa he voivat puhua suomea. Yhdistykset voivat toimia täydennyksenä muille suomenkielisille yhteisöille, mutta usein yhdistykset ovat yksi niistä harvoista paikoista tai jopa ainoa paikka, jossa ruotsinsuomalaiset voivat puhua ja kuulla suomea omassa arjessaan.

Vaihtoehdon ”Muissa yhteyksissä” valinneet ilmoittivat vastauksissaan seuraavat suomen kielen käyttöpaikat: Työ/Facebook, tietokone/Karaoke, laulaessani/Kaikkialla missä tarvitaan/Tyttäreni soittaa joka ilta, se lämmittää mieltä. / Kaupat, lääkäri/Kirkko/Olisi toivottavaa, että vanhustentaloissa asuville järjestettäisiin suomenkielisiä luku- ja lauluhetkiä.

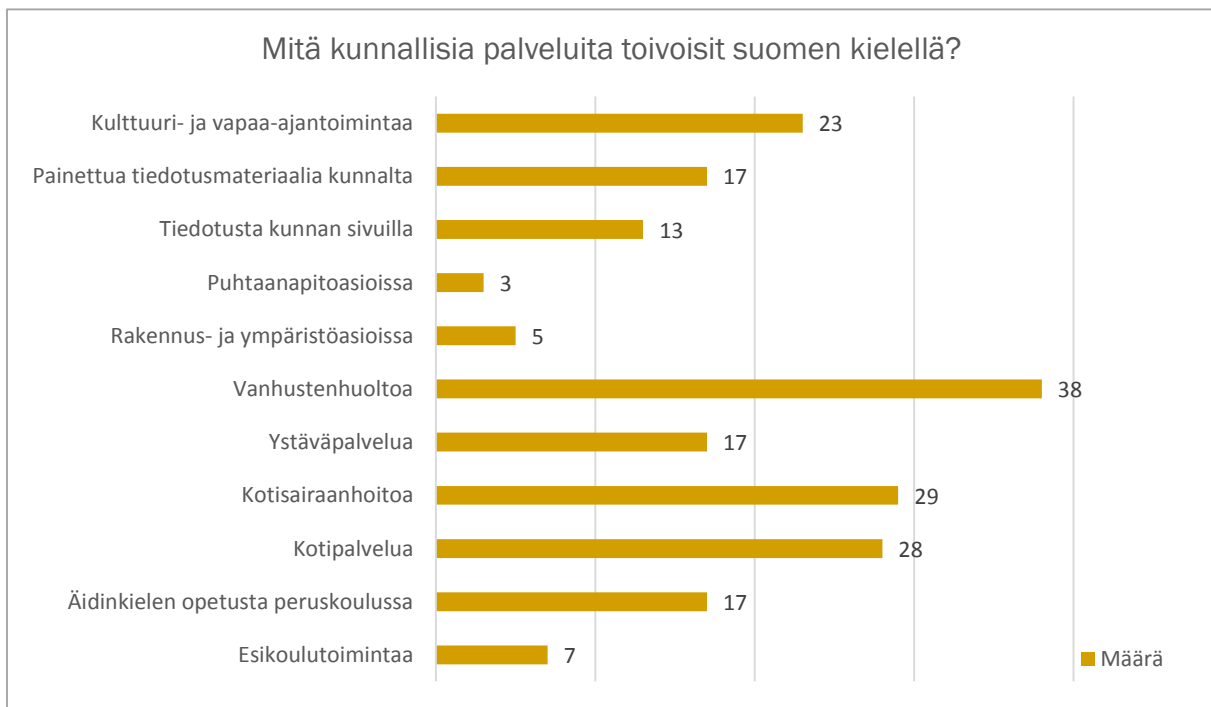
Suomenkieliset palvelut

Kun kysyimme, mitä kunnallisia palveluita kyselyyn vastanneet toivoisivat saavansa suomen kielellä, vastaukset vaihtelivat melko paljon. Eniten vastauksia sai ”Vanhustenhuolto”, jonka yhteensä 38 vastaajaa valitsi. Toiselle ja kolmannelle sijalle sijoituivat ”Kotisairaanhoito” ja ”Kotipalvelu”, jotka saivat 29 ja vastaavasti 28 ruksia. Kulttuuri- ja vapaa-ajantoiminnasta oli melko paljon kysyntää (23 vastaajaa), kun taas kovinkaan moni ei toivonut ”Jätteidenhuoltoa ja kierrätystä” suomen kielellä (3 vastaajaa). Suomenkielinen ”Ystäväpalvelu”, ”Äidinkielen opetus” ja ”Painetut tiedotusmateriaalit” saivat kukin 17 ruksia. 7 vastaajaa toivoi suomenkielistä esikoulutoimintaa ja 5 suomenkielistä palvelua rakennus- ja ympäristöasioissa.

Vaikka kyselyssä oli mahdollista valita useampia vaihtoehtoja, siitä kävi selkeästi ilmi, että vanhustenhuolto oli vastaajien kaikkein hartaimmin toivoma suomenkielinen palvelu. Yksi tähän mahdollisesti vaikuttanut tekijä on vastaajien korkea keski-ikä, minkä vuoksi juuri vanhustenhuolto huolestuttaa ja askarruttaa monia.

Valmiiden vastausvaihtoehtojen lisäksi kyselyssä saatiin paljon ehdotuksia myös zmuista suomenkielisistä palveluista:

Kotikielenopetus meille, jotka emme saaneet sitä lapsena. Monessa paikassa meidän odotetaan edelleen osaavan suomea. / Posti- ja pankkiasiat. Poliisiasiat. / Keskusteluhetkiä ajankuluksi, lisää suomenkielisiä tapaamisia. Meille on järjestetty vain 2 tuntia Pikkukirkolla. Diakoni Hannu järjestää usein keskusteluja ja tapaamisia suomenkielisille. Suomalainen seurakunta ja yhdistys, mutta se vaatii järjestelyjä. Ystäväpalvelu.

Vastaajia pyydettiin mainitsemaan kolme asiaa tai tilannetta, joissa he kaipaavat suomenkielistä palvelua eniten. Vastaajien mukaan suomenkielinen palvelu on tärkeintä seuraavilla alueilla:

Sairaanhoito/Kulttuuri, lehdet/Kotipalvelu, vanhustenhuolto, kotisairaanhoito/Kotipalvelu, kotisairaanhoito, vanhustenhuolto/Äänikirjat, lehdet/Sairaanhoito, tulkkipalvelut toimistoissa/Kirjastopalvelut, kulttuuri-tapahtumat/ Sairaanhoito, vanhustenhuolto/Kun on vanha, sairaanhoidossa, ja yhteydenpidossa kunnan ja valtion viranomaisiin/Vanhustenhuolto, sairaanhoito, vanhuksia piristävää toimintaa (ei pelkkää bingoa) / Eläkehakemusasiat, veroasiat, sopimukset Suomen ja Ruotsin välillä/Vanhustenhuolto, kotisairaanhoito, äidinkielen opetus peruskoulussa/Suomenkielinen äidinkielenopetus, kulttuuri ja vanhustenhuolto /Vanhustenhuolto/Sairaanhoito

Tiedotus

Kun kysyimme, saavatko vastaajat mielestään tarpeeksi tietoa kunnan eri toiminnoista ja miten he toivoisivat tiedotuksen tapahtuvan, saimme seuraavat vastaukset:

Suullisesti suomeksi, kirjallisesti suomeksi/Kirjallisesti suomeksi/Kirjallisesti, suullisesti/Kirjallisesti suomeksi/Suomeksi/Suomeksi/Kirjallisesti suomeksi/Kirjallisesti suomeksi/Suomeksi/Kirjallisesti suomeksi/Kirjallisesti sekä suomeksi että ruotsiksi/Ei. Suomeksi ja ruotsiksi. / Kirjallisesti suomeksi ja ruotsiksi / Kirjallisesti suomeksi/Suomeksi/Suomeksi/Kirjallisesti suomeksi/Kirjallisesti suomeksi /Kirjallisesti suomeksi/Kirjallisesti suomeksi/Luen Ludvika Tidning -lehteä nykyään päivittäin /Kirjallisesti suomeksi/Kirjallisesti/Kirjallisesti/Kirjallisesti/Kirjallisesti suomeksi/Kirjallisesti /Suullisesti suomeksi

Useimmat kyselyn vastanneista halusivat saada enemmän kirjallista tietoa suomeksi. Vain kaksi vastanneista kaipasi tietoa suullisesti ja muutamien mielestä oli sopivaa saada tietoja myös ruotsiksi.

Kysymykseen siitä, miten vastaajat toivoisivat, että kunnan suomenkielistä kotisivua kehitettäisiin, saatiin seuraavat vastaukset:

Lisää/Lisää tietoa, lähetän sähköpostiosoitteen/Kielen vaihtaminen kätevästi klikkaamalla kaikkien tietojen kohdalla/Siten, että se sopii sekä nuorille että vanhoille/Hyvä alku. Jatkaa samaan malliin. / Tarvitaan taitavia ammattilaisia/Koko ruotsinkielinen kotisivu suomeksi. Tietoa suomalaisyhdistysten toiminnasta sekä uutisia/Kaikki ruotsinsuomalaisia koskevat asiat suomeksi/Kaikki tieto suomeksi/Kunnan kaikki tiedot suomeksi

Kysymykseen siitä, miten kunnan pitäisi tiedottaa vähemmistöjen oikeuksista, vastattiin seuraavasti:

Kirjeitse/Kirjallisesti/Mediassa/Kirjeitse/Suomeksi, kirjallisesti/Kirjallisesti suomeksi/Kirjallisesti/Kirjallisesti yhdistyksille, myös kotisivulla/Mm. hyvän kotisivun kautta/Kouluissa ja kansallispäivinä/Kotisivulla ja kirjeitse/Lehdissä, helposti näkyvissä paikoissa/Kirjallisesti/Paikallislehdissä, ilmaislehdissä kuten Väsman Runt ja Mitt Dalarna/Lehdissä tai kirjallisesti/Kaikesta asiaankuuluvasta/Kirjallisesti kirjeitse/Kirjallisesti suomeksi/Suullisesti

Kieli ja kulttuuri

Kysyimme vastaajilta, miten he toivoisivat, että kirjaston suomenkielisiä palveluja kehitettäisiin ja pyysimme heiltä myös kirjaehdotuksia tai ideoita kirjastossa järjestettävään kulttuuritoimintaan. Saimme seuraavia vastauksia ja ehdotuksia:

Yksi tärkeä keino ylläpitää kieltä on lukeminen. Toivoisin lisää ajankohtaisia suomenkielisiä kirjoja. / Uusia kirjoja/Suomenkielisiä päivälehtiä, äänikirjoja/Kirjavalikoimaa pitää uudistaa/Äänikirjoja/Lehtiä/Lisää suomenkielisiä kirjoja/Uusia kirjoja, äänikirjoja, päivälehtiä kirjastoon. Voitaisiinko kirjastossa tarjota suomenkielistä palvelua? Esim. muutama tunti viikossa. / Mielestäni kirjastossa pitäisi olla enemmän suomenkielisiä lastenkirjoja/Suomessa suosittuja kirjoja/Jääkansan tarina, Harry Potter, puutarhalehtiä/Opastusta tietokoneen ja älypuhelimien välityksellä. Luentoja ja tiedotusta esim. terveydenhoidosta. Ne eivät ehkä ole kulttuuria, mutta tarvetta on. / Suomenkielisiä päiviä! Yrittää ylläpitää virheetöntä kieltä! Esim. Aleksis Kiveä, Eino Leinoa ja Kalevalaa käsitteleviä luentoja. / Keskusteluryhmiä, joissa jokainen saa kertoa yhdestä lukemastaan kirjasta, esim. kerran kuussa. / Ikäni ja sairauteni ovat minulle nykyään esteenä/Ville Haapasalo/Näen niin huonosti, etten pysty enää lukemaan.

Kysymykseen siitä, miten suomen kieli ja ruotsinsuomalainen kulttuuri toivottaisiin nostettavan näkyviin Ludvikan kunnassa, vastattiin seuraavasti:

Tiedottamalla/Suomenkielistä toimintaa, ystäväkaupunki Suomesta/Suomenkielisiä teatteriesityksiä/Lisää suomenkielisiä teatteriesityksiä/Lisää toimintaa/Lisää yhteistä toimintaa ruotsalaisille ja suomalaisille/Yhteisiä tapahtumia, jotka kiinnostavat myös ruotsalaisia/Yhteisillä päivillä/Lisää tietoa ruotsalaisille. Lisää suomenkielisiä tapahtumia, kuten teatteriesityksiä ja konsertteja/Tietokonekuvien avulla! Tietokonetta voidaan käyttää monella tavalla kieleen ja kulttuuriin liittyvässä toiminnassa eri paikoissa/Suomenkielistä kulttuuritoimintaa/Teemapäiviä/Kaikilla mahdollisilla tavoilla/Kaikilla mahdollisilla tavoilla/Suvi on hyvä ja osaa kertoa hyvin eri asioista/Vierailuja myös vanhustentaloissa.

Viimeisessä kysymyksessä vastaajat saivat kertoa kunnalle omia mielipiteitään ja ehdotuksiaan. Saimme seuraavanlaisia vastauksia:

[...] olisi mukavaa, jos lapseni voisivat oppia myös hieman suomea, ja kielikylpyesikoulu (tai vastaava) olisi kiva. Suomen kielen osaaminen helpottaa, koska käymme kuitenkin usein Suomessa. / Antakaa kaikille, joilla on esimerkiksi yksi suomalainen vanhempi, mahdollisuus oppia suomea edullisesti/On niin hyvä asia, että meidät vihdoinkin huomioidaan. Tähän mennessä olemme olleet näkymättömiä, paitsi veronmaksajina. Parempi myöhään kuin ei milloinkaan/Nuoret ja vanhuksat tarvitsevat yhteistä toimintaa/Olen liian vanha ja sairas kertoakseni mielipiteeni. Toivotan onnea ja menestystä työhön. Alku on toiminut Suvin ansiosta hyvin. / Voisivatko lapsenlapset saada suomen kielen opetusta? Se ei olisi hassumpaa, monissa ammateissa olisi hyvä osata vähän suomea.

Yhteenveto

Ludvikan kunnassa asuu noin 3 000 ruotsinsuomalaista (kolmas sukupolvi mukaan lukien) Yleiseen kyselyyn vastasi 50 henkeä, mikä vastaa vain alle 2 % Ludvikan kunnassa asuvista ruotsinsuomalaisista. Määrällisesti tulos on hyvin alhainen.

Alhaisen vastausprosentin mahdollisia syitä voivat olla kyselyn huono markkinointi tai sen vaikeataajuus. Yhdistystoiminnassa aktiivisesti mukana olevien henkilöiden keskuudessa vastausprosentti oli hyvä, mutta niitä, jotka eivät osallistu suomalaisyhdistysten toimintaan, oli vaikea saavuttaa. Tämä näkyy myös vastaajien korkeassa keski-iässä, vaikka kysely oli tarkoitettu kaikenikäisille ruotsinsuomalaisille. Voidaan myös ajatella, että vie aikaa, ennen kuin vähemmistö itse tiedostaa, mitä suomen kielen hallintoalueeseen kuulumisen käytännössä merkitsee ja kyselyn tarkoitus on ehkä sen vuoksi jäänyt hämäräksi.

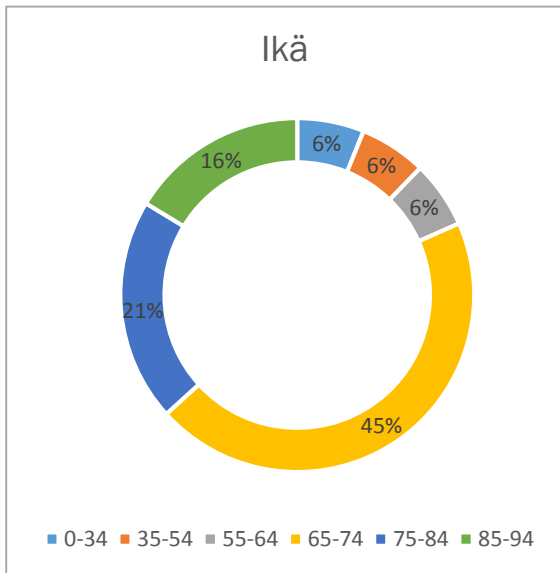
Olemme kuitenkin sitä mieltä, että tulos antaa meille paremman käsityksen vähemmistön tarpeista ja toiveista Ludvikan kunnassa ja että voimme käyttää sitä apunamme suunnitellessamme tulevia kunnan palveluihin liittyviä toimenpiteitä.

Vastauksista käy selvästi ilmi, että suomenkielinen vanhustenhuolto tulee laittaa toiminnassa etusijalle. Lisätietoa vanhustenhuoltoon liittyvistä tarpeista ja toiveista on vanhustenhuoltoa koskevan kyselyn analyysissa. Monet ovat kiinnostuneita suomenkielisestä kulttuuri- ja vapaa-ajantoiminnasta, tiedotuksesta ja äidinkielenopetuksesta. On kuitenkin muistettava, että jopa 82 % vastanneista oli yli 65-vuotiaita, mikä todennäköisesti on vaikuttanut paljon priorisointeihin ja siten kyselyn lopullisiin tuloksiin.

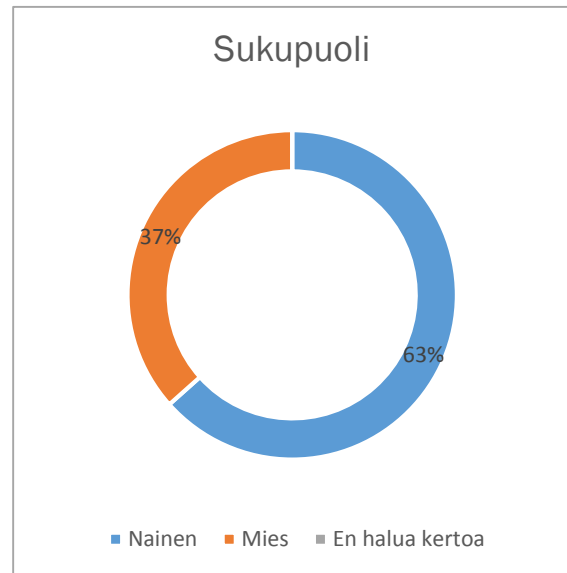
Vastaajat toivoivat erilaisia kulttuuritapahtumia ja tapaamisia, joissa suomen kieltä voidaan kehittää ja ylläpitää, esim. kirjailijatapaamisia, kirjapiirejä, teemapäiviä sekä kielenopetusta koulussa ja vapaa-ajalla. Toivottiin myös, että kirjastoon ostettaisiin lisää suomenkielisiä kirjoja. Vanhukset tarvitsevat myös konkreettista apua suomen kielellä, esim. tietokonekursseja, terveyttä käsitteleviä luentoja sekä apua pankki-, poliisi- ja eläkeasioissa. Tietoa vähemmistön oikeuksista vastaajat haluavat saada suomeksi. Vastaajien ehdoton enemmistö haluaa saada tietoa kirjallisesti, ja sopivina kanavina mainittiin mm. kunnan kotisivu, paikallinen media sekä kirjelähetykset. Suomi on edelleen kunnassa erittäin elävä kieli, ja vastaajat arvostavat kovasti sitä, että he voivat saada palvelua suomen kielellä.

LIITE 1

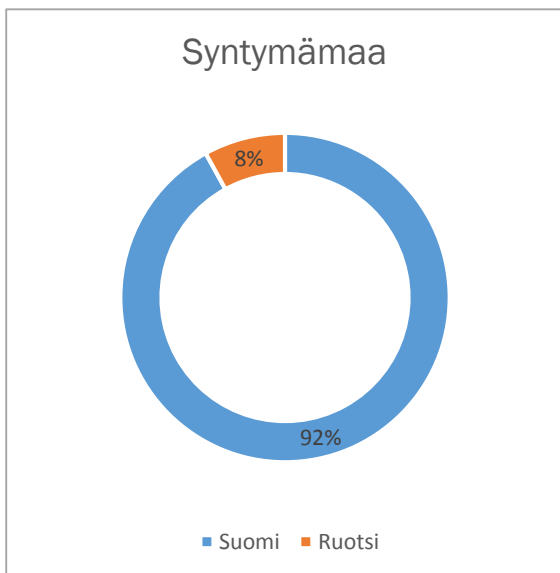
Tilastoja, taustatietoa

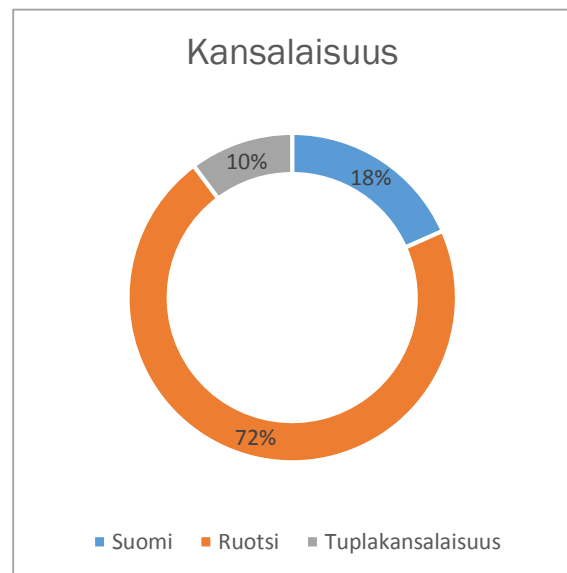
Ikäsi?

Sukupuolesi?

Syntymämaa?

Kansalaisuus?

Äidinkielesi?

Käytätkö suomen kieltä?

LIITE 2

SUOMEN KIELEN HALLINTOALUE, LUDVIKAN KUNTA

Ludvikan kunnan ruotsinsuomalaisen vähemmistön tarpeiden ja toiveiden kartoituskysely

Haluatko olla mukana kehittämässä suomen kielen hallintoaluetta Ludvikan kunnassa? Ludvikan kunta on suomen kielen hallintoalue 1 helmikuuta 2015 lähtien. Se tarkoittaa, että Ludvikan kunnan suomenkielisellä väestöllä on oikeus käyttää suomen kieltä sekä suullisesti että kirjallisesti yhteydenpidossa kunnan eri tahojen kanssa. Väestöllä on myös oikeus toivoessaan saada vanhustenhuoltoa sekä esikoulutoimintaa kokonaan tai osittain suomen kielellä.

Laki (2009:724) kansallisista vähemmistöistä ja vähemmistökielistä säätää väestön oikeuksia. Laki tarkoittaa myös sitä, että kunnan on vahvistettava suomen kielen ja suomalaisen kulttuurin asemaa.

Kyselyn tarkoituksena on selvittää mitä toiveita ja odotuksia Ludvikan kunnan ruotsinsuomalaisella väestöllä on kunnallisten palveluiden suhteen. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista, mutta osallistumalla kyselyyn saat äänesi kuuluviin ja olet mukana hallintoalueen kehitystyössä.

Kysymyksiä? Ota yhteyttä Ludvikan kunnan suomen kielen hallintoalueen projektipäällikköön; Suvi Hänninen, puh. 0240- 860 96, sposti: suvi.hanninen@ludvika.se

Ikäsi?

- 24
- 25-34
- 35-44
- 45-54
- 55-64
- 65-74
- 75-84
- 85-94
- 94+

Sukupuoli?

- Nainen
- Mies
- En halua kertoa

Missä päin kuntaa asut?

- Keskusta
- Grängesberg
- Fredriksberg
- Saxdalen
- Sunnansjö
- Nyhammar
- Grangärde
- Muu, mikä?

Syntymämaa?

- Suomi
- Ruotsi
- Muu

Kansalaisuus?

- Suomi
- Ruotsi
- Tuplakansalaisuus; Suomi ja Ruotsi
- Muu

Äidinkielesi?

- Suomi
- Ruotsi
- Muu

Käytätkö suomen kieltä?

- Kyllä
- En

Jos vastasit "kyllä", kuinka usein puhut suomea?

Päivittäin

- Joka viikko
- Joka kuukausi
- Muutaman kerran vuodessa
- Harvemmin

Jos vastasit "en", mistä syystä et puhu suomea?

- En halua
- En osaa
- Minulla ei ole siihen mahdollisuutta

Missä yhteyksissä käytät mahdollisesti suomen kieltä?

- Kotona
- Sukulaisten, ystävien ja tuttavien kanssa
- Yhdistystoiminnassa
- En käytä suomen kieltä

Muissa yhteyksissä, missä?

Mitä kunnallisia palveluita toivoisit suomen kielellä?

- Esikoulutoimintaa (jos olet kiinnostunut esikoulutoiminnasta, olethan yhteydessä
 - Äidinkielen opetusta peruskoulussa
 - Hemtjänst
 - Kotipalvelua
 - Kotisairaanhoitoa
 - Ystäväpalvelua
 - Vanhustenhuoltoa
 - Rakennus- ja ympäristöasioissa (esim. rakennuslupa-asiat)
 - Puhtaanapitoasioissa (esim. jätteidennouto/kierrätys)
 - Tiedotusta kunnan kotisivuilla
 - Painettua tiedotusmateriaalia kunnalta
- Kulttuuri ja vapaa-ajan toimintaa

Mainitse kolme palvelua, joissa kaipaavat suomenkielistä palvelua eniten:

Saatko tarpeeksi tietoa kunnan eri toiminnoista? Miten toivoisit tiedotuksen tapahtuvan? (suullisesti/kirjallisesti/suomeksi/ruotsiksi, jne.)

Miten toivoisit, että kunnan suomenkielistä kotisivua www.ludvika.se/suomeksi kehitettäisiin?

Miten toivoisit, että kunta tiedottaisi vähemmistöjen oikeuksista?

Miten toivoisit, että kirjaston suomenkielisiä palveluja kehitettäisiin? Onko sinulla kirjaehdotuksia tai ideoita kirjastossa järjestettävään kulttuuritoimintaan?

Miten toivoisit, että suomen kieli ja ruotsinsuomalainen kulttuuri nostettaisiin näkyviin Ludvikan kunnassa?

Muut mielipiteet, ehdotukset?

Vill du få information om sverigefinska kulturhändelser i närregionen eller veta hur vårt arbete med det finska förvaltningsområdet utvecklas? Beställ vårt finskspråkiga nyhetsbrev genom att mejla din mejladress till suvi.hanninen@ludvika.se. Nyhetsbrevet skickas ut ca.4 gånger om året.

Vid frågor om förvaltningsområdesarbetet, kontakta;

Suvi Hänninen, projektledare för finskt förvaltningsområde Ludvika kommun Stöd- och styrningsförvaltningen

suvi.hanninen@ludvika.se 0240-860 96, internt 760 96 Växel: 0240-860 00 Besöksadress: Dan Anderssons gata 1, www.ludvika.se/finsktomrade